

Det kongelige Fiskeri og Kyst departementet

Ved Fiskeriminister Lisbeth Berg-Hansen

Postboks 8818 Dep.

0032 OSLO

Bulandet 23.10.12

Høringsnotat – minstemål på sei nord og sør for 62°N

Sender med dette Bulandet Fiskeindustri sitt innspel til Fiskeri og Kyst Dep.
Sitt høringsnotat ang. minstemål.

Vær vennleg og sjå vedlagte brev.

Med vennlig helsing

Bulandet Fiskeindustri AS

Per Arild Tysse

Daglig leder

Kopi av brev vert også sendt til:

Regionale og Lokale politikere

Organisasjoner

Media

Rett frå havet, sunt og godt!

bufi.no

Høringsnotat

Vedr minstemål på sei nord og sør for 62 grader Nord

Til forslag til endringer i forskrift av 22. desember 2004 om utøvelse av fisket i sjøen(utøvelsesforskriften)

1. Innledning – Bulandet Fiskeindustri AS vil miste sitt hovedråstoff

Fiskeridepartementets forslag til minstemål på sei gir dramatiske konsekvenser for kystsamfunnet Bulandet i Sogn og Fjordane dersom forslaget blir vedtatt.

Bulandet Fiskeindustri AS er i dag en av landets få, lønnsomme foredlingsbedrifter av hvitfisk og 75 % av råstoffgrunlaget er levende småsei fanget med kystnotfartøy, de fleste hjemmehørende i Bulandet.

Dersom minstemålet på sei skulle bli satt til 45 cm vil trål overta fangstingen og notflåtens leveranser til industrien på land vil opphøre. For Bulandet Fiskeindustri innebærer det at hovedråstoffet ikke blir tilgjengelig for bedriften.

Dette er katastrofalt for bedriften og virksomheten vil måtte legges ned

Når Fiskeridepartementet selv innser at endringene vil ramme notfisket og kunne virke negativt for mottaksanlegg er det uforståelig at Departementet kan konkludere med at " ...kan ikke se at forslaget til forskriftsendringer i dette høringsnotatet har negative distrikts- og regionalpolitiske konsekvenser..

Vi vil på det sterkeste tilbakevise Fiskeridepartementets påstander om at forslaget ikke har negative distrikts- og regionalpolitiske konsekvenser.

2. Mer om bedriften og det samfunnet Regjeringen Stoltenberg og fiskeridepartementet nå rammer så hardt

Bulandet Fiskeindustri AS er hjørnesteinsbedrift i lokalsamfunnet i øygruppen på kysten av Sogn og Fjordane. Den har siden 1972 tatt i mot pale som vi kaller den, med variasjon mellom 2 000 og 4 500 tonn pr år. Enkelte år har fisket sviktet. Samlet har bedriften arbeidet med overskudd bortsett fra år der seitilgangen har vært dårlig. Selv om bedriften har et ensidig råstoffgrunnlag, er det arbeidet målrettet for å øke inntjening fra annen aktivitet.

Det er investert for ca 100 mill NOK i industrianlegget i Bulandet fra det ble bygget i 1997 og frem til i dag. Anlegget er moderne og godkjent for leveranser til de mest krevende nasjonale og internasjonale kunder. Bedriften er eksempelet på at det går an å lykkes med filetindustri i Norge og ikke nødvendigvis la råvarene bli bearbeidet i Kina. Bedriften genererer mottak fra en notflåte som har levert de beste resultater innen den redskapsgruppen og som representerer ca 25 årsverk. Den dynamikken Bulandet har greid å skape mellom leveranser, industri og marked er unik. Etter møysommelig bearbeiding av markedet og utvikling av produkter over en årrekke i samarbeid med dagligvarebransjen og grossister kan forbrukere i hele landet i dag spise produktene fra Bulandet. Bedriften har en portefølje av produkter i markedet under 3 forskjellige merker; Lerøy, Private Label og eget Bufi merke. Bedriften har også produksjon for eksportmarkedet.

Omsetningen utgjorde i 2011 ca. 45 og i 2012 ca 60 mill og representerer ca. 20-25 årsverk og opp mot 40 ansatte i sei- sesongen.

Både bedriften og notfisket fremmer interessen for fiskerinæringen lokalt og har ført til at ungdom har valgt å etablere seg her i distriktet og satse på en fremtid innen sjømat.

Frem til i dag har det vært optimisme og tro på fremtiden. Med det forslaget som foreligger fra kyst- og fiskeriministeren ser alle i dette kystsamfunnet ganske annerledes på situasjonen.

3. Notfisket – skånsomt, miljøvennlig og kvalitetsfremmende

Siden småseien enten tas i mot som levende råstoff eller helt fersk, blir kvaliteten svært god. Det er korte føringsveier fordi fisket foregår i nærheten av industrianlegget. Dette reduserer drivstoff-forbruket. Fisken overføres skånsomt fra båt til anlegg med pumpeutstyr eller overføres til ventemerder. Siden det har vært investert betydelig i mottaksanlegg for å sikre en miljøvennlig og effektiv produksjon, er det sjelden behov for å lagre råstoffet unødige lenge. Disse faktorene gjør at kvaliteten på ferdigvaren også blir den aller beste. En viktig forutsetning for lønnsomhet er god utnyttelse av restråstoffene, og siden råvaren har så høy ferskhet når den bearbeides, kan restråstoffet utnyttes 100 % bla. som ingrediens i fiskesupper etc. Restråstoff som ikke kan nyttes som menneskemat, foredles til førsteklasses proteinrikt dyre- og fiskefor. Slik inngår seinotfisket innenfor 4-milsgrensa sør for Stad i en optimal verdikjede som utnytter 100 % av råstoffet og kan tjene som eksempel for et hvilket som helst annet fiskeri i Norge.

4. Fra not til trål – ikke i samsvar med regjeringens fiskeripolitikk

Fiskeri – og kystminister Lisbeth Bergh Hansen har gang på gang gitt uttrykk for at regjeringens politikk er å sikre landindustrien muligheter for å drive lønnsomt. Hun vil tilrettelegge for at det skal være mulig å opprettholde lønnsomme arbeidsplasser i Norge som alternativ til dagens system med frakt til Kina og foredling der. Hun sier selv følgende: (fra tale under Husøydagan i 2012)

”Vi vet at fiskeindustrien har slitt med lønnsomheten, og jeg har satt inn flere tiltak for at den skal utvikles. Og flere skal det bli.”

”Jeg er nemlig helt uenig med dem som sier at vi ikke skal viderefordre i Norge. Da blir det ikke mange arbeidsplasser langs kysten. Derfor vil jeg også bruke plass i meldinga på tiltak for industrien på land.

Vi skal også se på lønnsomheten i flåten i sjømatmeldingen, inklusive den minste kystflåten. Som dere sikkert er godt kjent med har flere argumentert for å innføre struktur for fartøy under 11 meter, mens andre har vært skeptiske til dette.”

Dette er ikke en enkel avveining, men jeg har lyttet til mange innspill. Og jeg er her for å lytte til dere, for dette vil være et viktig tema.

Så er jeg helt enig med dem som har pekt på at vi må gjøre et arbeid for å forbedre kvaliteten på fangstene som leveres, og utvikle nye kvalitetsprodukter til markedene. Vi har verdens beste råstoff. Da må vi behandle det som det, og gi forbrukerne kvalitet. Hvis ikke taper vi.”

Vi vil påstå at Bulandet Fiskeindustri sammen med notflåten til fulle oppfyller Lisbeth Bergh Hansen sine strategier for fiskerinæringen både mht kvalitetsmessige leveranser og kvalitetsprodukter til markedet.

5. Den samlede verdiskapningen - ikke vurdert av Fiskeridepartementet

Fiskeridepartementet viser på side 3 i høringsdokumentet til Havressursloven som trådte i kraft 1. januar 2009 og som stiller strenge krav til forvaltningen av marine ressurser. Det sies følgende om dette:

*”Forvaltningsprinsippet i loven pålegger myndighetene jevnlig å vurdere bestandenes tilstand og hvilke forvaltningstiltak som er nødvendige for å sikre en bærekraftig forvaltning. Forvaltningen skal baseres på best tilgjengelig vitenskapelig kunnskap. Etterfølgende vurderinger og forslag må ses i lys av dette. **Det tilligger også forvaltningen å vurdere om fiskebestander kan høstes på en måte som samlet sett resulterer i en høyere verdiskaping over tid.**”*

Vi mener konsekvensene av forslaget om minstemål også må vurderes opp mot verdiskapningen over tid. I høringsutkastet foreligger ingen tallberegninger som sannsynliggjør at det er foretatt slike vurderinger.

Markedsbetraktninger er helt utelatt av disse beregningene. Det tas til inntekt for forslaget at gjennomsnittsprisen for trålfanget fisk er 80 % høyere enn notfanget. Samla verdiskapning kan ikke leses ut ifra den pris som gis til fisker. Notseien leveres som hovedregel rund for bearbeiding på land, noe som også gjenspeiles i pris. Notseien må derfor betale en høyere andel av pris for denne bearbeiding enn for eksempel trålseie som delvis sendes direkte på markedene ubearbeidet. Det blir derfor ikke riktig å sammenligne førstehåndsprisene etter redskap.

Siden saken har så store konsekvenser mener vi Fiskeridepartementet må vise langt større grundighet i vurderingen av verdiskapning. Mange faktorer påvirker dette, for eksempel: 1) Miljømessige belastninger (transport og belastninger på gytefeltene) 2) Råstoffkvalitet (utnyttelse av restråstoff til bioteknologisk anvendelse pga kvalitet). Landbasert verdiskapning (samfunnsregnskap), spesielle markedshensyn (en overveiende del av trålfanget sei bearbeides i Kina)

Vår påstand er at alle disse faktorene vil være til fordel for dagens fiske av notfanget sei og en rekke av faktorene lar seg beregne i økonomiske modeller som vil underbygge vår oppfatning av at dagens anvendelse og bruk av sei både er bærekraftig og for Bulandets del svært samfunnsnyttig.

6. Bestandsvurderingene- redusert bestand og økt dødelighet – stort behov for mer kunnskap om bestandsutviklingen på sei

I henhold til høringsutkastet vurderer ICES bestanden for nordøstarktisk sei til å ha god reproduksjonsevne og at den høstes bærekraftig. Fiskedødeligheten er under føre-var-nivået og gytebestanden er over føre-var-grensen.

Basert på forskernes gjennomgang av alle forskningsdata trekker Havforskningsinstituttet sin konklusjon på at *"minstemålet for seien bør være minst 45cm for å utnytte vekstpotensialet til arten og bestanden"*. En ser på dagens fiske som *"ei tilpasning til eit ønska fiske med not meir enn ei størst mogeleg verdiskapning og det bør difor ikkje leggest til rette for ei ytterlegare liberalisering av dette."*

Det er forunderlig at Havforskningsinstituttet oppfatter at trålfiske er mindre liberalt enn notfiske når det er en 40 års tradisjon med notfiske og forvaltningen har vært bærekraftig i disse årene og seibestanden dessuten er MSC-godkjent.

Det fremgår at Havforskningsinstituttet denne gangen mener at minstemålgrensene er det rette instrumentet for å ta ut en større verdi og sikre sterkere bestand. Det foreligger ingen drøftelse av andre faktorer.

Det blir innledningsvis i høringsdokumentet fra FKD kommentert at den naturlige dødeligheten er så stor fra kjønnsmodning av seien ved ca 5-6 år at tilveksten utlignes. Det fremgår av dokumentet at beskatning på føre-var-nivå vil redusere gytebestanden. HI sine anbefalinger for å styrke bestanden er derfor å redusere totalkvoten i 2013, men at den sikre anbefalingen skal gjøres etter at resultatene fra 2012 toktet foreligger.

Sør for 62 grader har gytebiomassen i hele dette århundre med unntak av for 2011 vært høyere enn før-var-nivået. Fiskedødeligheten har økt siste år.

I vurderingen fra Havforskningsinstituttet tillegges den ekstra dødeligheten for 3-4 åringene notflåtens store andel av totalfisket.

Vi mener det er altfor upresist og lettvtint å tillegge minstemålene skylden for denne utviklingen og vi tillater oss å nevne at Havforskningsinstituttet så sent som i 2009 hadde følgende konklusjon vedkommende notfiske sør for Stad:

" Notfisket sør for Stad utgjør ikke mer enn 2-3% av fangstene av nordsjøsei og har liten betydning for langtidsutbyttet, selv om notfanget sei på Vestlandet ofte er småfallet. Dersom notfisket stanses vil dette i hovedsak bare bli en overføring av notkvantumet til trål og garn."

Her trenges mye undersøkelser og forskning for å forstå dødelighet og bortfall av råstoffgrunnlag.

Nedenfor peker vi på flere forhold som må utredes og som kan være forklaringer på bestanden:

Lavere uttak enn kvoten

Vår bedrift har gjennom de siste 40 årene år fulgt utviklingen i seifisket tett. Det er klare oppfatninger i fiskerimiljøet av at for eksempel er fangstvolumene både sør og nord for 62 grader har vært lavere enn de fastsatte totalkvoter.

Seismisk aktivitet har skremt bort seien

Det har også vært klare meninger om at det er sterk korrelasjon av hektisk seismisk aktivitet i fangstområdene for sei og redusert fiske.

Sei i bifangst til industriformål

Registrering av bifangst i industritrål. En har i dag ikke oversikt over hvor stort dette fisket er og på folkemunne blir det sagt at enkelte fangster levert i Danmark består av svært stor innblanding av sei. Dette fisket må bli underlagt systemer for rapportering som sikrer at en får full oversikt.

Konsekvenser ved EU sin fiskeripolitikk

Eu sin del av seikvoten beskattes etter andre prinsipper enn den norske reguleringsmodellen. Her er det krav om gjenutsetting (dumping) av fisk som ikke står minstemål. Hvor stort er dette fisket?

Fisket i EU er også i perioder regulert med ukes kvoter. Dersom den tilmålte mengden av sei blir fisket første ukedag er det ikke slik at det ikke fiskes mer denne uken, men derimot slik at fisk en ikke har mer kvoter av, blir dumpet. Størrelsen av dette må en få oversikt over siden vi i Nordsjøen fisker på den samme seibestanden.

7. Avsluttende kommentar

Fra bedriftens side mener vi Fiskeridepartementet må finne frem til løsninger i denne saken som sikrer en god balanse mellom trålfanget og notfanget sei og at seibestanden fortsatt kan bli forvaltet på en bærekraftig måte og opprettholde sin MSC-status.

Med vår avhengighet av småseien sier det seg selv at ingen vil være mindre tjent med dårlig forvaltning av seien enn vår bedrift

Vi mener det er avgjørende å få mer kunnskap om hvilke faktorer som påvirker utviklingen av seibestanden og uttaket av fisk. Ovenfor har vi skissert flere av de forhold som krever mer kunnskap

Utnyttelsen av seien slik Bulandet Fiskeindustri gjør bidrar til å bygge et av de mest livskraftige fiskerisamfunn i Norge. Det tar lang tid å bygge opp slike miljøer, men svært kort tid å ødelegge dem.

Filetindustrien i Norge har for en stor del blitt ulønnsom og erstattet med filetering i lavkostland. Historisk sett skjer det imidlertid over tid utjevning av forskjellene både på grunn av økende kostnadsnivå og teknologisk utjevning. Vi mener det er en fremtid for norsk, lønnsom fiskeindustri men det krever et samspill mellom forvaltning og næring som gir forutsigbarhet og som bygger på kunnskap og kloke løsninger.

Vi inviterer til samarbeid og forutsigbarhet.

Bulandet, 23.10.12

Per Arild Tysse

Daglig leder Av Bulandet Fiskeindustri AS

